ПЕРЕДМОВА

Збірником наукових праць започатковується нове наукове видання з міждисциплінарного наукового напряму “Соціоекономіка”. Наукові здобутки цього наукового напряму, дискусії в російськомовних виданнях у сфері суспільних, соціологічних, філософських наук, поодинокі публікації в українських виданнях зосереджені на розвитку методологічних засад, взаємозв’язку соціологічних та економічних наук, взаємообумовленості інструментарію власне соціоекономіки з методами й інструментами економічної соціології.

Стрімкий розвиток соціоекономіки за кордоном здійснюється завдяки нагальній потребі пізнання економічних процесів і свідомого управління ними з урахуванням впливу соціальних відносин та інших позаекономічних факторів. Економічні процеси, підпорядковані реалізації економічних законів, відбуваються в суспільстві з певним впливом на них владних повноважень, культурних та історичних цінностей, ментальності соціуму. Це визначає зміни, що впливають на господарську систему, поведінку суб’єктів підприємництва, формує логіку її розвитку, вибір цілей і засобів їх досягнення. Без урахування неекономічних чинників, ціннісних і моральних норм розвиток економічного базису суспільства не сприяє гармонізації відносин у суспільстві, призводить до фетишизації прибутку як головної мети підприємницької діяльності.

Завдяки використанню соціоекономічного підходу з’являється не лише можливість глибокого усвідомлення суто економічних проблем, але й можливість розробки шляхів їх вирішення з урахуванням більш широкого соціального контексту.

Результати досліджень вітчизняних науковців, подані в першому випуску збірника “Соціоекономіка”, репрезентують окремі напрями комплексного підходу до розв’язання нагальних потреб соціально-економічного розвитку на засадах між-дисциплінарних підходів.

Ряд статей присвячено подальшому розвитку теоретико-методологічних аспектів соціоекономіки, визначенню особливостей побудови соціоекономічних моделей, обґрунтуванню переваг міждисциплінарних підходів при визначенні проблем і шляхів їх вирішення в соціально орієнтованій економіці.

Важливим напрямом на шляху до цивілізованого демократичного європейського суспільства й високорозвиненої соціально орієнтованої економіки визначається формування позитивного соціального капіталу, що є одним із чинників еконо-мічних та соціальних реформ. Обґрунтовується, що феномен довіри як важливий нематеріальний актив є підґрунтям та інструментом розвитку при формуванні й накопиченні соціального капіталу.

Виходячи з розширеного трактування поняття “соціо”, розглядаються соціальні складові людського розвитку, сучасні проблеми формування й використання людського капіталу, методичні підходи до оцінки трудового потенціалу країни та регіонів, а також сучасні тенденції трансформації освіти у глобальному середовищі.

Інноваційність розвитку сучасного суспільства забезпечується завдяки досягненням багатьох галузей науки, новітнім управлінським і соціальним технологіям, стрімкій інформатизації та комп’ютеризації всіх сфер суспільно-політичного життя й підприємницької сфери.

Розбудова інноваційного суспільства потребує пошуку нових ресурсів – інтелектуальних, соціокультурних, духовних. Ідеологія економічного детермінізму, а разом із нею і теорій, які ґрунтуються на матеріальному капіталі, сьогодні поступається місцем концепціям нематеріальних капіталів (людського, соці-ального, інтелектуального, символічного) як новим ресурсам розвитку сучасного суспільства.

У збірнику обґрунтовуються можливості залучення соціоекономіки для прискорення інноваційного розвитку й використання соціальних мереж як ресурсу розвитку інноваційних процесів в інформаційному суспільстві.

Акцентування уваги на сполученні економічних та неекономічних чинників при дослідженні проблем соціальної сфери й соціального управління знайшло відображення у висвітленні соціоекономічної ролі домогосподарств сучасного суспільства, визначенні

соціально-економічних чинників формування стану здоров’я населення України, розкритті соціоекономічних аспектів вирішення проблем житлово-комунальної сфери.

Розбудова громадянського суспільства, формування організаційної моделі взаємодії органів місцевої влади й об’єднань громадян чи не найбільшою мірою потребують урахування всієї сукупності факторів, які справляють позитивний (чи, навпаки, негативний) вплив на процес соціального відтворення громади й утвердження дійсно демократичних форм народовладдя.

Поряд з аргументами щодо позитивного сприйняття наукового напряму із соціоекономіки у збірнику подано й альтернативний підхід до її становлення. Він містить певні застереження щодо напрямів її розвитку, які стосуються визнання та реалізації соціальної функції економіки за умов застосування морального критерію. Неврахування цього, на думку Г.В. Задорожного, залишить економізм із його орієнтацією на прибуток як головну мету економічної системи, де людина навічно має стати засобом виробництва прибутку.

Подані в науковому збірнику статті охоплюють широке коло теоретичних та прикладних питань, вирішення яких виходить за межі традиційних економічних або соціологічних підходів, що обумовлює гостру потребу в розвитку і широкому застосуванні соціоекономіки як міждисциплінарного підходу до пізнання закономірностей функціонування й розвитку економіки та суспільства на різних рівнях соціальної реальності.